

Regionalna geografija Afrike

10.

Narodna Demokratska Republika Alžir

- Površina: 2,38 mil. km² (1. u Africi)
- 39,5 milijuna st. (16,5 st./km²)
- Gl. grad: Alžir (oko 4 milijuna stanovnika)
- BDP (*per capita*): 14 300 USD
- Geografski položaj: SZ Afrike; graniči s Marokom na zapadu, s Mauritanijom i Malijem na jugozapadu, s Nigerom na jugoistoku te s Tunisom i Libijom na istoku.
- Nezavisna država od 1962. (ranije francuska kolonija). Ima upravu s dominantnom ulogom vojske. Stalni sukobi s islamskim militantima onemogućuju stabilan razvoj zemlje.

Izvor: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ag.html>

Prirodna osnova

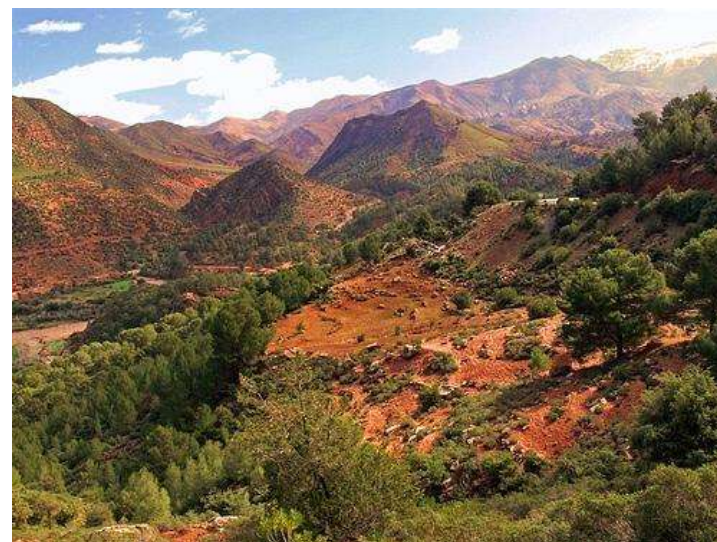
Reljef i geološka građa

- Okosnicu čini 60 – 150 km širok pojas uz Sredozemno more – **Tell**. Obuhvaća tek oko 15 % površine Alžira i >85 % stanovnika. Oko 85 % čini južni Alžir kojim dominira saharska pustinja.
- **Obalna ravnica** je uska i ispresijecana mnogobrojnim dolinama koje čine osnovicu alžirske agrarne proizvodnje. Ispunjena je uglavnom marinskim, a nešto manje kopnenim neogenskim sedimentima.

Ahagar, planinski lanac na jugu Alžira

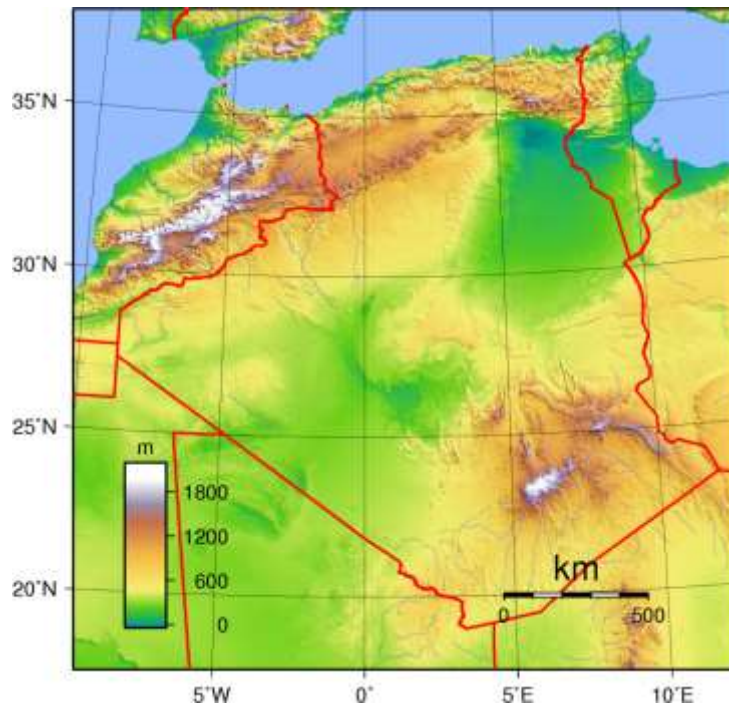
Izvor: <https://www.britannica.com/place/Ahaggar>

Planinski masiv Tell na sjeveru

Izvor: <http://tours42plus.com/blogs/admin/countries-of-africa/48/algeria>

- **Ravnjak šotova:** Od Maroka do depresije Hodne (između Tella i saharskog Atlasa). Zavala ispunjena neogenim kopnenim sedimentima nastalim nanošenjem s okolnih planina; ravnjaci prosječne visine 1000 do 1200 m; zaostale depresije – **šotovi** ili slana jezera (najveća *Rhadbi* i *Chergui*). Kraj otvoren prema Sahari.
- **Alžirska Sahara;** od Atlasa do gorja Ahhagar; slabo naseljen kraj, osim u oazama (Gurara, Tuat i Tidikelt).

Izvor: <http://onlinemaps.blogspot.hr/2010/03/algeria-maps.html>

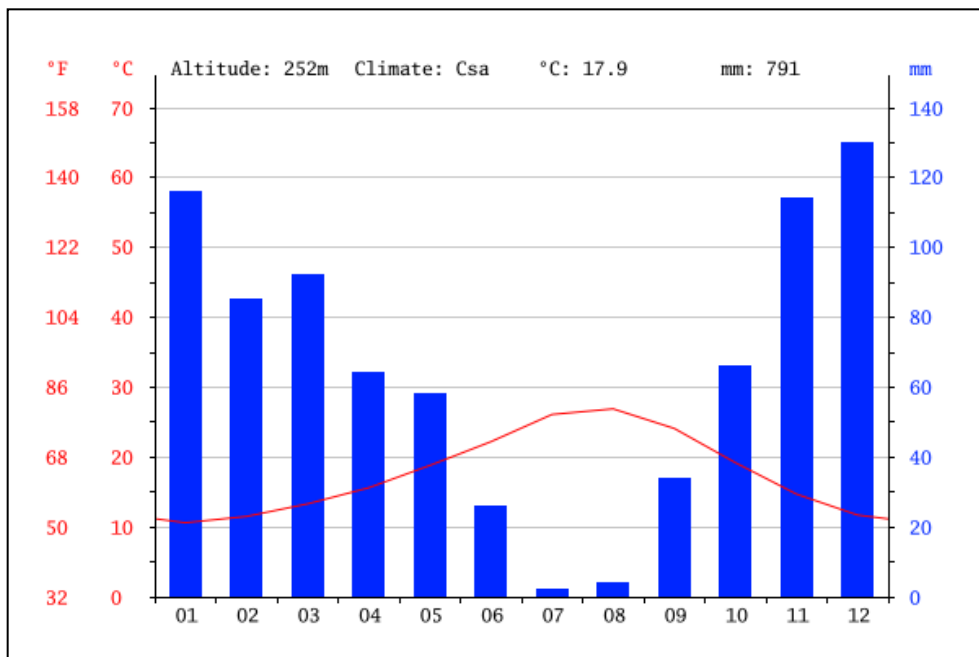

El Hodna u ravnjaku šotova

Izvor: https://en.wikipedia.org/wiki/Chott_el_Hodna

Klimatska obilježja

- Tell – tipična sredozemna klima suhih i vrućih ljeta i toplih, vlažnijih zima (Csa po Köppenu). Najvažnije područje Alžira; 400 do 1000 mm padalina, ljetne temperature 25,5 °C, zimske 11,1 °C.
- Ravnjak šotova i Atlas od 200 do 400 mm; u Sahari svugdje manje od 130 mm; BWh tip
- Klimatske prilike pogoršava vjetar *chehili* koji puše iz južnog kvadranta (slično kao u Egiptu).

Vrijednosti osnovnih klimatskih elemenata
za grad Alžir

Izvor: <http://en.climate-data.org/country/164/>

Vegetacijski pokrov

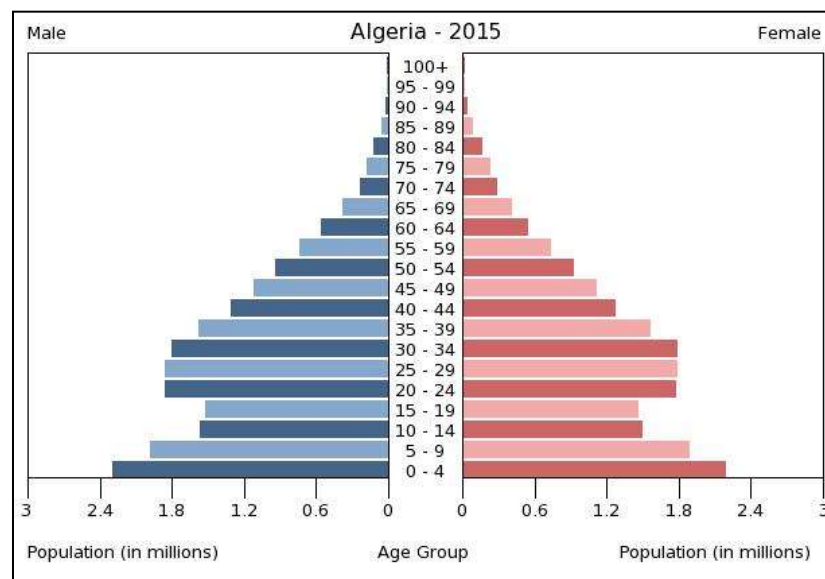
- 0,8 % površine pokriveno je šumama; uglavnom cedar i razne vrste hrasta (uključujući i plutnjak).
- Sjever zemlje izložen je snažnoj deforestaciji i prevelikoj ispaši; šume su se zadržale samo u visokim prostorima Atlasu i Tella.
- Niže zone prekrivene su šikarom, a u sredozemnom primorju javlja se makija.
- Ravnjak šotova uglavnom je ogoljen uz sporadične zone stepske vegetacije.
- Postoji 250 endemskih vrsta biljaka; planira se zakonom zaštititi 5 % državnog teritorija. Ekološki je najugroženiji prostor sredozemnog priobalja gdje je najveća koncentracija stanovništva i industrije.

Stanovništvo

- Osnovna obilježja: nagli porast broja stanovnika od stjecanja neovisnosti 1960., visok udio mladog stanovništva (1/3 stanovnika mlađa je od 15 g.).
- God. 1980. 18,7 mil. st.; 1983. 20,3 mil. st.; 1989. 24,3 mil. st.; 2003. oko 34 mil. Danas 39,5 mil. st.
- Većinu stanovnika čine Berberi i Arapi. Do 1962. u Alžiru je živjelo i oko milijun europskih doseljenika (uglavnom Francuzi). Postojala je i židovska zajednica s oko 150 000 ljudi. Danas Europljani i Židovi čine tek oko 1 % stanovništva.

Dobno-spolna piramida Alžira

Izvor: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ag.html>

- Velika većina stanovništva su sunitski muslimani.
- Očekivano trajanje života: M 71 g., Ž 74 g.
- Godišnji porast st. 1,9 %; natalitet 2,3 %, mortalitet 0,4 %.
- Stanovništvo je većinski berberskog, a ne arapskog porijekla, ali je znatno izmiješano. Čisto berbersko stanovništvo živi u Kabiliji na istoku zemlje; česti su zahtjevi za odcjepljenjem zbog podređenog položaja.

Berbersko selo u pokrajini Kabilija na istoku Alžira

Izvor: <http://www.wikiwand.com/it/Cabilia>

Gospodarstvo

- Gospodarstvo pod snažnim utjecajem države; reforme iz 1990-ih nisu donijele željene rezultate; u novije vrijeme uvedene restrikcije za strana ulaganja.
- Fosilna goriva okosnica ekonomije; 60 % proračunskih prihoda; 30 % BDP-a i preko 95 % vrijednosti izvoza.
- 8. država na svijetu po zalihama prirodnog plina; 4. svjetski izvoznik plina.
- 16. po rezervama nafte.
- Javni dug izrazito malen, samo 9 % BDP-a.
- Ulaganje velikih sredstava u razvoj raznolikog gospodarstva, smanjenje nezaposlenosti i siromaštva.

- BDP (2015.) : 570 milijardi USD (35. u svijetu)
- Rast BDP-a (2015.): 3 %
- BDP (*per capita* PPP; 2015.): 14 400 USD
- Struktura BDP-a po sektorima:
 - I. 10,3 %
 - II. 46 %
 - III. 43,7 %
- Stanovništvo ispod granice siromaštva: 23 %.
- Vrijednost izvoza (2015.): 36 milijarde USD.
- Nafta, prirodni plin, naftni derivati.
- SAD, Italija, Španjolska, Francuska. Kanada, Nizozemska, Turska.
- Vrijednost uvoza (2015.): 52 milijardi USD.
- Industrijska roba, hrana, proizvodi široke potrošnje.
- Francuska, Kina, Italija, Španjolska, Njemačka, Turska.

Povijesno-geografski razvoj

- Berberi – prvo poznato stanovništvo; u 12. st. pr. Kr. Feničani uspostavljaju kolonije na obali.
- 106. g. pr. Kr. Rimljani zaposjedaju čitavu sjevernu Afriku.
- Rimsku vlast u 5. st. ruše Vandali koji su na prostoru sjeverne Afrike uspostavili svoju državu (došli s Pirinejskog poluotoka).
- Justinijan u 6. st. vraća područje današnjeg obalnog dijela Alžira pod rimsku vlast.
- Polovicom 7. st. arapsko osvajanje, islam postaje dominantna religija.
- Godine 1518. Turci zauzimaju obalni prostor Alžira; započinje intenzivno gusarenje – najpoznatiji gusar Hajredin Barbarossa.
- Slabljenje Osmanskog Carstva iskorištavaju Francuzi koji osvajaju Alžir 1830. g. Započinje intenzivna kolonizacija Alžira; prije izbijanja rata za neovisnost u Alžiru je živjelo oko milijun Francuza

- FLN – nacionalni front za oslobođenje, osnovan 1954. Započinje rat u Alžiru. Milijun poginulih na alžirskoj strani (od ukupno 9 milijuna st. tada u Alžiru).
- Službeni završetak rata u srpnju 1962. Ahmed Ben Bella – prvi predsjednik nezavisnog Alžira.
- Godine 1989. uveden je višestranački sustav.
- Godine 1991. provedeni su prvi višestranački izbori od nezavisnosti, pobijedila je Islamska fronta spasa (IFS), službena vlada odbila je priznati rezultate izbora, u zemlji izbija sukob; poginulo je oko 100 000 ljudi.
- Godine 2001. izbija berberska pobuna u Kabiliji.
- Godine 2002. berberski priznat kao službeni jezik.
- Alžir nije zahvatilo „Arapsko proljeće“ poput susjednih Tunisa i Libije.
- Latentna prijetnja od islamističkih skupina i „prelijevanja“ terorizma iz susjednih zemalja.

Ahmed Ben Bella, prvi predsjednik Alžira

Izvor: <http://www.voltairenet.org/article138838.html>

